

Kinderdagverblijven en gezinsondersteuning (DS-C)

1. Voorstelling

"Zodat papa en mama met een gerust gemoed kunnen werken"

Dit is de slogan van onze Dienst Kinderdagverblijven (en gezinsondersteuning – DS-C) die 8 kinderdagverblijven over gans België beheert (zie nieuwe kaart Hellen), en die in samenwerking met Defensie, verschillende projecten ontwikkelt voor de komende jaren.

Onze missie is het organiseren en beheren van bedrijfscreches voor kinderen (0-3 jaar) van Defensiepersoneel op plaatsen waar de nood het hoogst is. Wij willen zo dicht mogelijk bij het specifieke werk van militairen staan en hen maximale kansen bieden om hun loopbaan bij Defensie te ontwikkelen en tegelijk een evenwicht in hun gezinsleven te vinden.

In het kader van de reglementering, opgelegd enerzijds door de Gewesten en Gemeenschappen en anderzijds door de gespecialiseerde instanties (Kind & Gezin in Vlaanderen en Brussel en het ONE in Wallonië en Brussel), wil de

Directie Kinderdagverblijven zoveel mogelijk een veilige, dynamische en kwaliteitsvolle begeleiding bieden aan de kinderen die haar door de ouders worden toevertrouwd, waarbij ze rekening tracht te houden met de specificiteit van het beroep van militair.

Onze voorkeurswaarden zijn:

- Een kwaliteitsvol onthaal
- Een pedagogisch project dat de socialisatie van kinderen mogelijk maakt
- Aandacht voor de individuele ontwikkeling van elk kind, maar ook voor de gemeenschap

- Ondersteuning van ouders bij hun werk
- Wederzijds respect tussen ouders, kinderen en personeel

2. Personeel

STATUTAIR PERSONEEL	NIV A	NIV B	NIV C	NIV D	TOTAAL
	1	7	1	0	9
CONTRACTUEEL PERSONEEL	NIV A	NIV B	NIV C	NIV D	TOTAL
	0	5	75	16	96
ALGEMEEN TOTAAL					105

3. Activiteiten 2021

Theoretische bezettingsgraad

De onderstaande tabel geeft het theoretische gemiddelde aantal kinderen aan dat in het kinderdagverblijf aanwezig kan zijn op basis van de ondertekende contracten. Aangezien de kinderen zeer zelden allemaal samen aanwezig zijn (vakantie, ziekte, afwezigheid voor dienstreizen van de ouders, ...), ligt de werkelijke aanwezigheid dus lager dan de hieronder gepresenteerde cijfers.

Kinderdagverblijf	Capaciteit	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Bevekom	24	20	22	24	20	20	25	29	22	22	25
Evere	48	46	37	36	43	51	45	45	41	44	43
Leopoldsburg	40	31	32	34	34	33	41	45	38	36	36
Luik	32	21	26	30	24	24	26	24	26	27	25
Marche-en-Famenne	51	44	37	29	31	39	38	36	38	43	45
Neder-Over-Heembeek	48	33	29	37	37	37	33	37	37	33	39
Peutie	56	26	26	31	34	36	38	43	42	42	45
Zeebrugge	18	13	15	14	14	13	12	10	15	19	20
Totalen	317	234	224	235	237	253	258	269	259	266	278

De evolutie van deze cijfers kan door verschillende factoren worden verklaard:

- Daling van het aantal actieve militairen die niet wordt gecompenseerd door destijging van het aantal begunstigden van andere instellingen.
- Sinds 2017 zijn de crèches opengesteld voor politiepersoneel en in Neder-over-Heembeek, voor het personeel van Brugmann, en zijn er plaatsen gereserveerd door de gemeente Beauvechain en voor gevangenispersoneel in Marche.
- De toename van verzoeken om verlof wanneer militairen op zending zijn.
- Daling van het aantal contracten als gevolg van de Covid-crisis, maar ook van het aantal dagen per week dat wordt geboekt als gevolg van de toename (verplichting) van telewerken of als gevolg van de corona werkloosheid van de echtgenoot of het verlies van een baan.

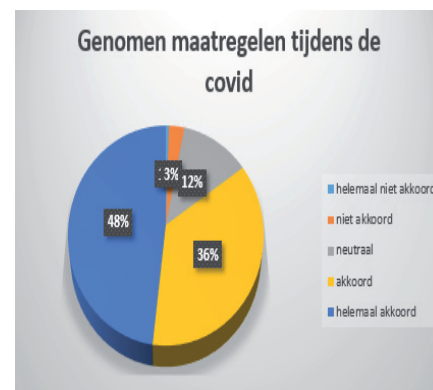
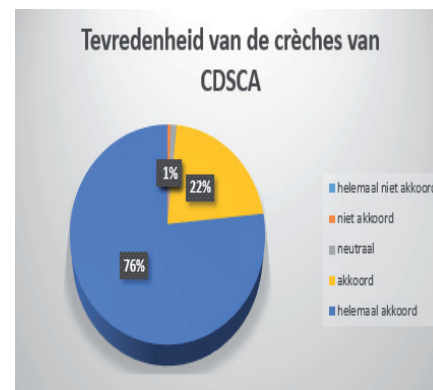
Voor het tweede jaar op rij moesten de gebruikelijke activiteiten met de ouders worden afgelast vanwege de pandemie (sinterklaasfeest, tuinfeest voor de ouders, afscheidsfeest, verjaardagsfeest,

paaseieren zoeken, ...). We bleven echter feestjes organiseren met alleen de kinderen.

Ook in 2021, omwille van de pandemie en de door ONE en K&G opgelegde regels (maskers dragen, bubbels respecteren, zieke kinderen, besmettingsgevaar, opgelegde afstand met de ouders, onmogelijkheid om samen te eten/bespreken/delen, ...), werd ons personeel af en toe aan grote stress blootgesteld. Het was ook zeer moeilijk een evenwicht te vinden tussen de opgelegde regels en de wensen van de ouders (het was moeilijk de ONE- en K&G-normen toe te passen en de symptomen van zieke kinderen in de kinderdagverblijven op te sporen om de gemeenschap niet in gevaar te brengen, terwijl men zich terdege bewust was van de ongerustheid die een quarantaine bij de ouders zou kunnen veroorzaken). Het voltallige personeel van de kinderdagverblijven moest zeer flexibel zijn ten aanzien van de voortdurende veranderingen die door K&G en ONE werden uitgevaardigd en de regels die in onze kinderdagverblijven moesten worden toegepast.

Desondanks kan ons personeel van de kinderdagverblijven zeer trots op zichzelf zijn, omdat

wij de verplichting om onze kinderdagverblijven te sluiten tot enkele dagen per jaar hebben beperkt en erin zijn geslaagd het hele jaar door een hoge kwaliteit van opvang te handhaven. Dit blijkt uit de tevredenheidsenquête die in de maanden oktober en november 2021 onder de ouders is gehouden. 179 van de 290 ouders (een respons van meer dan 60%) hebben aan de enquête deelgenomen en hier volgen enkele resultaten (grafieken).

Dit jaarverslag is ook een gelegenheid om alle medewerkers van de kinderdagverblijven te bedanken voor alle inspanningen die zij in deze periode hebben geleverd en hun toewijding aan de kinderen en hun kinderdagverblijf te prijzen, zodat de ouders in alle rust van t huis of in hun kwartier kunnen werken, want over het algemeen is het beroep van kinderverzorger niet altijd erkend voor zijn werkelijke waarde in de samenleving, ook al zijn de

kinderdagverblijven altijd open gebleven en heeft het personeel altijd in de frontlinie gestaan bij het contact met de kinderen.

Op initiatief van de ONE hebben alle CDSCA-medewerkers die geen gebruik konden maken van de federale telewerktoelage een eenmalig bedrag aan ecocheques ontvangen.

Een kort overzicht van de belangrijkste verwezenlijkingen van onze kinderdagverblijven in 2021

In NOH hebben wij een teamworkproject rond observaties uitgevoerd op basis van de follow-up van 3 pedagogische dagen met een geaccrediteerde organisatie om dit instrument in 2022 in ons dagelijks werk te kunnen invoeren. Het doel van deze observaties is het personeel te helpen om na te denken over verschillende punten van het dagelijkse leven in het kinderdagverblijf, zoals de inrichting van de ruimte, een bepaalde situatie met een kind, de geschiktheid van een spel op een bepaald tijdstip,

In Beauvechain was onze belangrijkste doelstelling als team de overgang van horizontale naar verticale secties. Dit proces was vrij langdurig qua voorbereiding, hoewel de gezondheidscrisis ons uiteindelijk hielp bij deze overgang, omdat zij ons dwong kinderen van verschillende leeftijden in bubbels op te nemen. Er waren geen echte belemmeringen voor de verwezenlijking van deze doelstelling, omdat het team er al verscheidene jaren over had nagedacht, maar ook omdat het aan de ouders en de kinderen was uitgelegd om elke ongerustheid omtrent deze verandering te vermijden.

In Marche is het aantal kinderen, na een zeer rustige periode aan het begin van de pandemie, weer gestegen. Telewerken voor ouders is ingevoerd en we hebben de aanwezigheidsplicht voor kinderen in verband met de pandemie versoepeld. Bezorgd om het milieu, hebben wij onlangs besloten over te stappen op meer ecologische praktijken (minder papier, minder plastic, hergebruik van tassen, minder afval,).

In Evere is er een sterke stijging van het aantal inschrijvingen van babies, zodat het kinderdagverblijf sommige ouders heeft doorverwezen naar de kinderdagverblijven van NOH en Peutie totdat er in Evere een plaats vrijkomt. Sommige ouders lieten hun kind langere tijd in het kinderdagverblijf omdat ze niet zeker waren van een stageplaats of omdat ze bang waren dat de school die ze voor hun kind hadden gekozen tijdelijk zou sluiten.

In Peutie waren we, ondanks de Covid-crisis, aangenaam verrast door de toename van het aantal ingeschreven kinderen. We begonnen in januari 2021 met 26 ingeschreven kinderen en eindigden het jaar in december met 44 ingeschreven kinderen. Feestjes met ouders en de brandoefening moesten worden uitgesteld vanwege Covid. In 2021 werden ook heel wat kleine werken uitgevoerd in het kinderdagverblijf, zoals de vervanging van de

verwarmingsketel en de waterontharder (oplossing van het legionellaprobleem in uitvoering), een beter beveiligde toegangsdeur, ...

In Luik hebben we een daling van het aantal inschrijvingen gekend als gevolg van de sluiting van de kazerne Saint-Laurent, die eind 2021 aan de provincie Luik werd verkocht, waardoor er nog slechts een klein detachement militairen in de kazerne aanwezig is. Voor 2022 zullen we een samenwerking overwegen met de provincie die de kazerne heeft gekocht.

In Leopoldsburg begon het jaar rustig met een betrekkelijk lage bezettingsgraad als gevolg van de Covid situatie. Deze bezettingsgraad is in de loop van het jaar licht verbeterd.

We moesten eveneens uitzonderlijk sluiten wegens het risico op een aanslag in de zaak Jurgen Conings.

Wij hebben ons er ook toe verbonden onze communicatie met de ouders te verbeteren. Wij hebben onderzocht hoe wij ouders het best op de hoogte kunnen houden van de activiteiten van hun kinderen en advies kunnen geven over hun opvoeding en ontwikkeling. Wij doen dit nu door een specifieke brochure per afdeling te geven in plaats van een algemene brochure van het kinderdagverblijf.

4. Actieplan 2022

- Sinds 2018 hebben verschillende kinderdagverblijven (Marche-en-Famenne, Peutie) hun pedagogisch project ontwikkeld om over te stappen op semi-verticale afdelingen, d.w.z. babyafdelingen van 3 tot +/-15 maanden en middelgrote afdelingen van +/- 15 maanden tot de instap in de kleuterklas. De kinderdagverblijven van NOH en Beauvechain zijn overgegaan op volledige verticale afdelingen: van 3 maanden tot instap naar kleuterschool. Voor deze instellingen was het nodig de gewoonten van de ouders en de kleuterleidsters te veranderen, maar ook om de afdelingen aan te passen aan de verschillende leeftijdsgroepen. Deze verandering in de organisatie maakt een flexibeler beheer van groepen kinderen mogelijk, maar is niet in alle crèches mogelijk, aangezien de infrastructuur voor de opvang van dergelijke groepen moet worden aangepast, wat niet overal haalbaar is. De monitoring en ontwikkeling van dit type organisatie zal in 2022 worden voortgezet.

- Sinds 2019 zijn in samenwerking met Defensie, in het kader van de renovatie van de kwartieren, verschillende projecten voor nieuwe of gerenoveerde kinderdagverblijven gepland. Deze projecten worden momenteel ontwikkeld en in 2022 zullen wij nauwlettend toezien op de opvolging ervan. Het eerste project (DS-C-1 van het strategisch plan 2021-2026) is de oprichting van een nieuw kinderdagverblijf met 70 plaatsen in het nieuwe kwartier van Evere, dat gepland is voor 2025-2026. Dit kinderdagverblijf zou in de plaats komen van het bestaande kinderdagverblijf met 48 plaatsen in het kwartier. De dienst Kinderdagverblijven heeft haar behoeften kenbaar gemaakt aan de architecten van Defensie, die een openbare aanbesteding zullen uitschrijven voor de gehele bouw van het nieuwe kwartier van Evere.

Een tweede project is de studie naar de oprichting van een kinderdagverblijf in het nieuwe “medische hub”-project in NOH, dat in de komende jaren het huidige militaire hospitaal in NOH zal vervangen (DS-C-2 van het strategisch plan 2021-2026).

Er zijn studies aan de gang voor de kinderdagverblijven van Marche en Leopoldsborg in het kader van een betere kwartierindeling.

Defensie is ook van plan een “wijk van de toekomst” te bouwen in de regio Charleroi. In dit verband werkt de dienst kinderdagverblijven volop mee om oplossingen te vinden voor de oprichting van een kinderdagverblijf dat voor iedereen toegankelijk is in dit nieuwe kwartier. Met Defensie worden nieuwe pistes bestudeerd zodat het beheer van dit kinderdagverblijf kan worden uitgevoerd door openbare of particuliere tussenpersonen in de regio.

- Project “Kinderopvang voor iedereen” (DS-C-3 van het strategisch plan 2021-2026): Na analyse van de kosten van een kinderdagverblijf in Florennes werd besloten daar geen kinderdagverblijf te bouwen. De dienst Kinderdagverblijven heeft een POC-project (Point of Contact) opgezet dat tot doel heeft alle crèches in de regio te identificeren en samen met hen een informatienetwerk van vrije plaatsen op te zetten. Deze informatie zal via verschillende informatiebronnen, waaronder een permanentie op woensdagvoormiddag in het kwartier, worden doorgegeven aan militairen van het kwartier die op zoek zijn naar een plaats voor hun kind. Dit project is ook uitgebreid tot cursussen voor kinderen van 3 tot 15 jaar.

In 2022, zal Luik

- als team de communicatie met de ouders, die als gevolg van de covid-maatregelen is veranderd, herbekijken. Het doel is bekijken wat we kunnen verbeteren aan wat reeds bestaat.
- zijn pedagogisch project aanpassen om onze werkzaamheden te verbeteren en vooral om er zo goed mogelijk verslag over uit te brengen en een begin te maken met het door ONE gewenste nieuwe concept van "operationele evaluatie".
- de werkwijze met betrekking tot de infrastructuur volledig herzien na de verkoop van de kazerne aan de Provincie. Er is een provinciaal POC aangesteld en via dit POC moeten alle verzoeken om tussenkomst voor het kinderdagverblijf worden ingediend. Bovendien zijn grote werken gepland in de straat voor het kinderdagverblijf en in het gebouw naast het kinderdagverblijf. Alles wat nodig is voor een veilige toegang tot het kinderdagverblijf en voor leveringen zal moeten worden beheerd en opgezet.
- de mogelijkheid onderzoeken om met de provincie een overeenkomst te sluiten over de opvang van kinderen van hun personeel die in de gebouwen van de kazerne zijn ondergebracht.

In 2022, zal Zeebrugge

- haar projecten ontwikkelen rond elk kind dat hun is toevertrouwd :
 - hen ontvangen in een kader dat hen veiligheid biedt, hun ontwikkeling toestaat en aangepast is aan hun behoeften
 - hen aanmoedigen al hun potentieel te gebruiken
 - openstaan voor ieders culturele identiteit, in een geest van verdraagzaamheid en wederzijds respect
 - het groepsleven bevorderen, dat luisteren, dialoog en wederzijdse steun aanmoedigt
 - zich openstellen voor de wereld
- opnieuw feestjes houden en momenten delen met de ouders. Dit is het ideale moment om ouders vanuit een andere invalshoek te benaderen, wat een duidelijke meerwaarde oplevert.

- haar werkzaamheden aanpassen aan de waarschijnlijke toename van het aantal inschrijvingen in de komende jaren ten gevolge van de definitieve sluiting van de Sint-Kruiskazerne in Brugge en de grote investeringen die de marinebasis de komende 5 jaar zal doen.
- van dichtbij de grote voorziene werken opvolgen, zoals het nieuwe DEF-gebouw in het kwartier en de uitbreiding van de haven van Zeebrugge omdat het kinderdagverblijf op termijn tijdelijk zal moeten verhuizen naar containers tijdens de realisatie van deze werken.
- het K&G-project «Mentes» integreren, dat tot doel heeft teams op te leiden om de kwaliteit van de zorg in kinderdagverblijven te verbeteren.

In 2022, zal Beauvechain

- het verticale project verder ontwikkelen en de zichtbaarheid van de activiteiten in het kinderdagverblijf vergroten (naar aanleiding van de tevredenheidsenquête). Het team denkt nog na over het gebruik van sociale netwerken, maar zal in ieder geval de informatie die aan de ouders wordt doorgegeven via verschillende methoden verbeteren. (Notitieboekjes, meer foto's,...).
- de studie over de renovatie van het Mess-gebouw, dat recht tegenover het kinderdagverblijf ligt, opvolgen, aangezien dit zou kunnen leiden tot een tijdelijke verhuizing van het kinderdagverblijf naar containers, terwijl de werkzaamheden worden uitgevoerd.

In 2022, zal Marche

- het pedagogisch project herwerken, dat het resultaat is van verscheidene jaren ervaring, reflectie en vraagstelling.
- investeren in een kleine, meer uitgebreide kruidentuin, alsook in aardbeiplanten voor kinderen die graag in de grond scharrelen.
- de persoonlijke ontwikkeling van haar medewerkers voortzetten, bijvoorbeeld door deel te nemen aan een opleiding die wordt aangeboden door het ONE "Chouette on passe à table" (Laten we eten) om goed op de hoogte te blijven van wat op het gebied van voeding wordt aanbevolen voor kinderen.
- de ouders verwelkomen op een tuinfeest in een familiale sfeer die verschilt van de dagelijkse routine.

In 2022, zal Evere

- persoonlijke opleidingen en activiteiten hervatten die door covid waren beperkt, zoals groepswandelingen, feesten met ouders, knutselen en groepsactiviteiten met de kinderen.
- met de kinderdagverblijven van NOH en Peutie oplossingen vinden voor de nieuwe inschrijvingen aangezien het kinderdagverblijf volzet is in 2022.
- de evolutie van het nieuwe kinderdagverblijf in Evere volgen en actief deelnemen aan de ontwikkeling ervan.
- haar pedagogisch project aanpassen om onze werkzaamheden te verbeteren en vooral om er zo goed mogelijk verslag over uit te brengen en een begin te maken met het door ONE gewenste nieuwe concept van "operationele evaluatie".

In 2022, zal NOH

- de feesten met de kinderen en de ouders hernemen, tuinfeesten, Sinterklaas, evenals de animaties in het kinderdagverblijf. Spektakel ONE ...
- de relaties met Fedasil optimaliseren zodat de kinderen minder gestoord worden door de activiteiten van Fedasil. Er zal ook aandacht worden besteed aan de eventuele deelname van kinderen die door Fedasil worden opgevangen, zodat zij de realiteit van het kinderdagverblijf kunnen zien
- het nieuwe "medical hub"-project opvolgen.

In 2022, zal Peutie

- de missies en visies van het kinderdagverblijf toetsen aan die van de CDSCA. Deze zullen een uitgangspunt vormen voor de openstelling voor nieuwe institutionele cliënten.
- de deelname van de ouders aan het leven van het kinderdagverblijf activeren via de gebruikelijke Sinterklaas- en tuinfeesten om "anders" met hen te kunnen communiceren, maar ook om een "informele" uitwisseling van informatie tot stand te brengen en de tevredenheidsenquête te gebruiken als basis voor de optimalisering van de relatie met de ouders.
- een veilige en gezonde omgeving voor de kinderen blijven verzekeren door een risicobeoordeling van verschillende gebieden (tuin, enz...) uit te voeren en de evacuatieprocedures te herzien.
- het K&G-project "Mentes" integreren, dat tot doel heeft teams op te leiden om de kwaliteit van de zorg in kinderdagverblijven te verbeteren.

In 2022, zal Leopoldsburg

- opnieuw sommige collectieve opleidingen (EHBO en HACCP) en activiteiten (feesten met de ouders) die de 2 laatste jaren niet konden plaatsvinden.
- het groepsgevoel in het kinderdagverblijf door middel van diverse activiteiten versterken, aangezien het contact tussen de personeelsleden in 2021 door covid onder druk is komen te staan.
- het werkritme van het personeel aan het aantal kinderen dat in 2022 wordt verwacht, en dat gestaag zal toenemen, aanpassen.
- zorg en veiligheid centraal stellen en tegelijkertijd uitdagingen en stimulansen bieden aan de kinderen om zich te ontwikkelen, zowel binnen als buiten.
- het K&G-project "Mentes" integreren, dat tot doel heeft teams op te leiden om de kwaliteit van de zorg in kinderdagverblijven te verbeteren.